

Voortgangstoets Alfa:

Rendementmeter voor alfabetisering

Een klein jaar na de verschijning van de Begintoets Alfa introduceert Cito nu de Voortgangstoets Alfa. Hiermee wordt een wens uit het veld vervuld. Laura van Hofwegen licht toe.

LAURA VAN HOFWEGEN/CITO, ARNHEM

Doel van de Voortgangstoets Alfa

In ALFA-nieuws van januari 2008 beschreef Kaatje Dalderop al de lichte verontwaardiging die af en toe geuit werd tijdens de werving voor de pretest van de Begintoets Alfa: 'Waarom "alleen maar" een intake-toets? We hebben toch minstens even veel behoefte aan een toets voor voortgangsmeting?' Die toets is er nu in de vorm van de Voortgangstoets Alfa.

Waar de Begintoets Alfa als intake-toets fungeert en dus adviseert over de plaatsing van een cursist in een alfabetiseringstraject, kan de Voortgangstoets Alfa worden ingezet als niveaumeter tijdens het traject. Op deze manier worden de vorderingen van de cursist ten opzichte van een eerder meetmoment (bijvoorbeeld de intake) in kaart gebracht. Net als bij de Begintoets Alfa was de tijdsduur van de afname een belangrijk aandachtspunt tijdens de ontwikkeling. Ook de Voortgangstoets Alfa biedt op snelle en efficiënte wijze resultaat. Daarnaast maakt de Voortgangstoets Alfa het rendement van het alfabetiseringstraject inzichtelijk.

Immers, zowel de cursisten, de docen-

ten als de opdrachtgevers willen weten of het traject effectief is en of er voldoende voortgang wordt geboekt.

Uitgangspunten

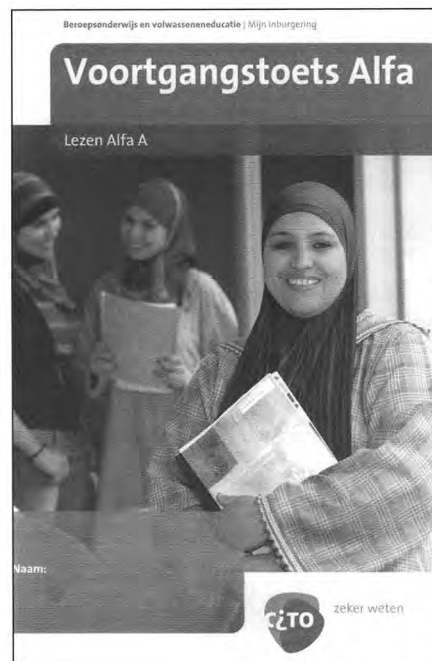
Aangezien de Voortgangstoets Alfa ontwikkeld is om naast de Begintoets Alfa te gebruiken, komen de uitgangspunten van beide toetsen in grote mate overeen. De uitgangspunten voor de Voort-

gangstoets waren als volgt:

- De toets toont de voortgang aan ten opzichte van een eerder meetmoment (door de Begintoets Alfa of de Voortgangstoets Alfa zelf).
- De niveau-indeling is gelijk aan die van de Begintoets Alfa. Het betreft hier de niveaus uit het Raamwerk Alfabetisering NT2: Alfa A, Alfa B en Alfa C. Deze niveaus beschrijven zowel functionele als technische vaardigheden.
- De toets sluit, evenals de Begintoets Alfa, aan bij het Portfolio Alfabetisering NT2.
- De taken zijn zoveel mogelijk ingebed in een functionele context.
- De toets is gemakkelijk af te nemen in een beperkte afnametijd.

Hoe werkt de toets?

Met de Voortgangstoets Alfa kan de voortgang op elk van de alfa-niveaus gemeten worden. Beheerste een cursist aan het begin van het traject niveau Alfa A voor leesvaardigheid nog niet, dan kan door afname van het toetsboekje op dat niveau worden nagegaan of niveau Alfa A inmiddels wel behaald

Zwemles in bad West

Hoe laat?

Maandag	9 – 11 uur
Dinsdag	9 – 11 uur
Woensdag	1 – 8 uur
Donderdag	9 – 11 uur
Vrijdag	9 – 11 uur 1 – 6 uur
Zaterdag	Gesloten
Zondag	Gesloten

Hoe duur?
Zwemles kost €11 per les.
10 lessen kosten €100,-

Lezen Alfa B

wordt. De voortgangstoets Alfa kan daarnaast ook aangeven of een cursist op weg is naar een bepaald niveau. Dat betekent dat ongeveer de helft of meer van een niveaustap is gezet. Gaf de uitslag van de Begintoets Alfa bij een cursist aan dat hij niveau B *nét* beheerste, dan kan de Voortgangstoets Alfa na een bepaalde periode aantonen of de kandidaat op weg is naar niveau Alfa C of dat hij dat niveau wellicht zelfs al behaald heeft. Net als bij de Begintoets Alfa zijn er voor lees- en schrijfvaardigheid aparte toetsboekjes gemaakt. Het niveau van de cursist kan tenslotte per vaardigheid verschillen.

Hoe ziet de toets eruit?

De Voortgangstoets Alfa is ontwikkeld om aansluiting te bieden op de Begintoets Alfa, dus het zal geen verbazing wekken dat de samenstelling en het uiterlijk van het toetspakket in grote mate vergelijkbaar zijn. Cito is dan ook al begonnen om een aantal alfabetiseringsproducten als pakket te presenteren: het Raamwerk Alfabetisering, het Portfolio Alfabetisering, de Begintoets Alfa en de Voortgangstoets Alfa.

Uiteraard zijn er ook enkele verschillen. Bij de Voortgangstoets Alfa is geen voorschatter opgenomen en er is voor ieder niveau een apart toetsboekje. Een voorschatter is niet nodig omdat de Begintoets Alfa al uitspraak heeft gedaan over het startniveau van de cursist. Tezamen met ontwikkelingen die tijdens het traject zichtbaar worden geeft dat de docent voldoende informatie om een inschatting te maken voor het voorleggen van een toetsboekje. Dat is overigens ook de reden dat er in de Voortgangstoets gekozen is voor een apart boekje voor ieder niveau: er is inmiddels al een en ander bekend over het niveau van de cursist en het is vervolgens de bedoeling dat er specifiekere gemeten wordt om zo de voortgang goed in kaart te kunnen brengen. Naast de toetsboekjes is in het pakket, net als bij de Begintoets Alfa, een uitgebreide gebruikershandleiding met gedetailleerde afname-instructie en scoringsvoorschriften opgenomen. Het Raamwerk Alfabetisering is ook toegevoegd. De docent selecteert de best passende boekjes voor lees- en schrijfvaardigheid. De toetsen op niveau Alfa A moeten individueel worden afgenomen. De toets Lezen Alfa B kan gedeeltelijk klassikaal worden uitgevoerd en de toets Schrijven Alfa B en beide toetsen voor Alfa C kunnen indien gewenst geheel klassikaal worden afgenomen. In alle gevallen duurt de toets ongeveer 45 minuten per boekje.

De toetsen zijn op dezelfde manier samengesteld als die van de Begintoets Alfa. Zo is er met het oog op herken-

baarheid van situaties en tekstsoorten gekozen voor een full colour uitgave. De leesvaardigheidstoetsen bestaan uit functionele taken. De verschillende taaksoorten zijn eveneens vergelijkbaar met die in de Begintoets (ontleend aan het Raamwerk Alfabetisering): onder andere het begrijpen van een tekst en informatie opzoeken in een schema. De schrijfvaardigheidstoetsen bevatten tevens functionele taken, zoals formulieren invullen en taken met betrekking tot vrij schrijven (een briefje of iets over eigen hobby's), met daarnaast een zinsdictee. Bij de individueel af te nemen onderdelen kan de toetsleider tijdens de afname direct de scores invullen. Bij klassikale afname van het tweede deel van de Leestoets Alfa B kan de toetsleider de scores na afloop gemakkelijk en snel invullen omdat de betreffende taken enkel multiplechoicevragen bevatten. Van de klassikaal afgenomen schrijftoetsen kan de toetsleider de schrijfproducten na afloop beoordelen en naar aanleiding daarvan de scores bepalen. Kortom: de Voortgangstoets Alfa is een nieuwe maar ook al grotendeels vertrouwde toets.

Informatie

De Voortgangstoets Alfa wordt uitgebracht door Cito. Meer informatie via: www.cito.nl.

Er is een handleiding en er zijn toetsboekjes voor lezen en schrijven voor de drie niveaus apart: Alfa A, Alfa B en Alfa C.

Voortgangstoets Alfa Handleiding:

€ 145,-

Set van 10 boekjes per niveau: € 31,-